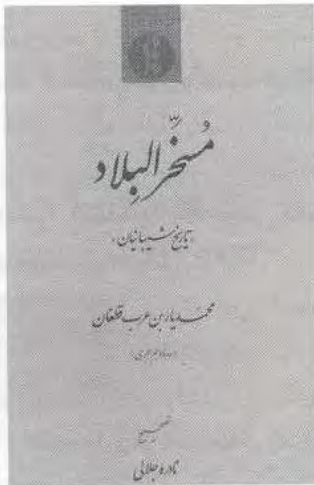

نازه های میراث کتب

دیوان اشراق / سروده میر محمدباقر داماد؛ پیشگفتار
جویا جهانبخش، به کوشش سمیرا پوستین دوز.

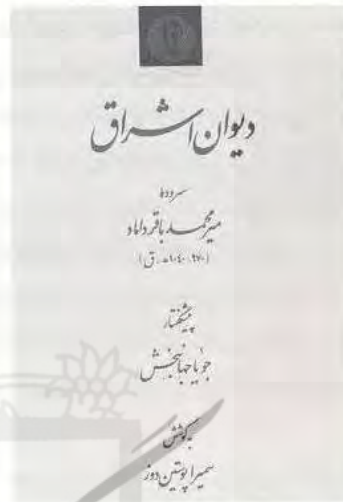
دقیقی در دست نیست، همین قدر می دانیم که در عهد پادشاهی
عبدالله خان از یک متولد شده است.

مؤلف اثر خود را در یک مقدمه و هشت باب و یک خاتمه به
رشته نگارش در آورده است. اما درباره باب هفتم و هشتم و خاتمه
در دیباچه اثر سخن به میان نیاورده و از آنجا که نسخه در بخش
پایانی ناقص است، از این دو باب و خاتمه اطلاعی در دست نیست.
این اثر به جهت شرح روابط صفویه با ازبکان از روزگار
محمدخان شیبانی تا پادشاهی عبدالله خان ازبک نیز حائز
اهمیت است. مؤلف در اثر خود جنگ معروف مرو (۹۱۶ هـ. ق)
را که منجر به شکست محمد خان شیبانی از شاه اسماعیل اول
صفوی شد، به تصویر می کشد. اما از روابط میان ازبکان و ایرانیان
در دوره پادشاهی شاه اسماعیل دوم و محمد خدابنده به شتاب
می گذرد، ارتباط شاه عباس اول با ازبکان را هم به طور ناقص بیان
می کند. از آنجایی که مؤلف خود در عهد فرمانروایی عبدالله خان
ازبک حضور داشته و از نزدیک شاهد بسیاری از وقایع و حوادث
ایام بوده، در این بخش اطلاعات ارزنده ای به خواننده عرضه
می دارد.

مشرقی البلاد به جهت توضیحاتی که درباره موقعیت
جغرافیایی برخی شهرها به دست می دهد، نیز سودمند است.

**تحسین و تقبیح ثعالبی / ترجمه محمدبن ابی بکر بن
علی ساوی، تصحیح عارف احمدالزغول**
اثر حاضر، ترجمه تحسین و تقبیح ابومنصور ثعالبی (۳۵۰ هـ.
۴۲۹ هـ. ق) ادیب نام آور سده های چهارم و پنجم هجری است که
از سوی محمد ساوی در حدود سده هفتم هجری به زبان فارسی
برگردانده شده است.

مترجم این اثر که آگاهی چندانی از او در دست نیست هدف
از ترجمه خود را بهره گیری فارسی زبانان از تحسین و تقبیح
ثعالبی ذکر کرده و کوشیده است با ارائه ترجمه ای دقیق و به شیوه
تحت اللفظی خواننده را از مطالب این اثر مهم و ارزشمند آگاه

میرداماد از حکمای نامدار عصر صفوی است که با ظهور خود
در حوزه فکری اصفهان، فلسفه را متحول ساخت.
او شاگردان بزرگی همچون ملاصدرای شیرازی، میرسید
احمد علوی، ملاشمسای گیلانی و محمد اشکوری را تربیت کرد
و آثار گرانبهایی چون تقویم الایمان، الافق المبین، القیاسات را به
یادگار گذاشت.

اثر حاضر دیوان اشراق از سروده های این حکیم سترگ
مشتمل بر: قصاید، غزلیات و ملامعات (شعر عربی) و مثنوی
مشرق الانوار و رباعیات وی می باشد. میرداماد در سرودن این
اشعار به سبک هندی نظر داشته است. اشعاری که می توان ادعا
کرد شعر محض نیست بلکه گنجینه ای از جواهرات معنوی و
تأملات گران قدر او در زمینه های گوناگون است.

**مشرقی البلاد / محمدیار بن عرب قطغان، تصحیح نادره
جلالی**

مشرقی البلاد تألیف محمدیار بن عرب قطغان از متون مهم
درباره تاریخ خاندان شیبانی است. در باب شرح حال مؤلف اطلاع

سه سال شاهد و شنونده آنها بوده، در ۱۲۲ مجلس به تحریر درآورده است. مجالس جهانگیری در واقع تاریخ غیر رسمی رویدادهای ادبی و فرهنگی دربار جهانگیر است و در آن اطلاعاتی مفید درباره حضور شاعران و هنرمندان و دولتمردان ایرانی و ماوراءالنهری در دربار جهانگیر بیان شده است.

در مجالس جهانگیری نکاتی جالب درباره علاقه‌مندی‌های جهانگیر به شعر، نقد شعر، موسیقی، نقاشی، ضرب سکه و شکار ابراز شده است که تصویر روشنتری از ذوقیات جهانگیر را ترسیم می‌کند.

مجالس جهانگیری برای نخستین بار بر اساس نسخه منحصربه‌فرد، به وسیله دو استاد پاکستانی تصحیح شده و به همراه مقدمه‌های تحقیقی و جامع و تعلیقات به علاقه‌مندان عرضه می‌شود.

از سلسله انتشارات میراثبان منتشر می‌شود:

تاریخ جهانگشای نادری

جهان گشای نادری تألیف میرزا مهدی خان استرآبادی، از بستگان صفوی است. وی به سه زبان فارسی، عربی و ترکی آشنایی داشت. این توانایی باعث شده است که کتاب او دارای نثری بسیار زیبا باشد. میرزا نصراله همه وقایع را اعم از تلخ و شیرین برای نادر می‌خوانده و از این رو بسیار سعی کرده وقایع را طوری بازگو کند که مورد خشم و نفرت نادر قرار نگیرد؛ و از طرف دیگر وجود نادر را در آن زمان مشیت الهی دانسته است، چنان که می‌گوید: «بر مردم عاقل و آگاه پوشیده نیست که هر زمان ستمگران در دنیا به جنایت و ظلم و ستم دست می‌زنند خداوند تبارک و تعالی مظلومان را فراموش نکرده و به طریقی که می‌داند ستمگران را از سر آنها کوتاه می‌کند. نمونه این گفتار، نادر، پادشاه افشار از سلسله ترکمان است. پادشاهی که تمام همت خود را در خاموش کردن آتش فتنه و ستم صرف کرد و در این راه به اوضاع آشفته کشور سامان داد، کشوری که قدرت مرکزی در آن از بین رفته بوده و هر گوشه‌اش به دست گردن‌کشی اداره می‌شد. چنان که قندهار تا اصفهان به دست طایفه غلیجایی، هرات توسط طایفه ابدالی، شیروانات به دست لکزیه، فارس توسط شخصی ناشناس به نام صفی میرزا، کرمان توسط سید احمد، نواده میرزا داود، بلوچستان و بندرها به دست سلطان محمد مشهور به خرسوار، جوانکی توسط شخصی به نام عباس، گیلان به دست شخصی به نام اسماعیل و خراسان توسط ملک محمود سیستانی اداره می‌شد. با توجه به چنین اوضاعی دولت عثمانی نیز موقعیت را مناسب دیده و مناطق آریه‌چای تا سلطانیه و اهر و کرمانشاه تا کزاز را به تصرف درآورده بود و روس‌ها نیز مرزهای شمالی دریند تا مازندران را اشغال کرده بودند».

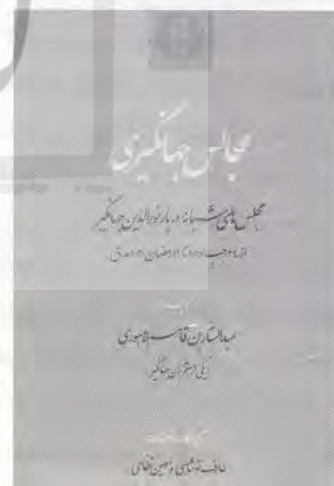

سازد.

این اثر که در مدح و ذم اشیا است در هشتاد باب گرد آمده است و در هر باب ابتدا در مدح یک موضوع و سپس در ذم همان موضوع، اقوال، اشعار و مطالبی نقل گردیده است.

دکتر عارف الزغول که از اندیشوران عرب زبان و دانش‌آموختگان اردنی زبان و ادبیات فارسی است، این اثر را از روی نسخه‌ای منحصر به فرد تصحیح کرده و همراه با مقدمه و تعلیقات سودمندی در اختیار خوانندگان علاقه‌مند قرار داده است.

مجالس جهانگیری (مجلس‌های شبانه دربار نورالدین جهانگیر) / تألیف عبدالستار بن قاسم لاهوری؛ تصحیح، مقدمه و تعلیقات: عارف نوشاهی و معین نظامی

کتاب مجالس جهانگیری تألیف عبدالستار بن قاسم لاهوری یکی از مقربان جهانگیر پادشاه، مآخذ نویافته بسیار سودمند و جالب برای وقایع سه ساله نورالدین جهانگیر پادشاه (۱۰۱۴ - ۱۰۳۷ هـ) از ۲۴ رجب ۱۰۱۷ تا ۱۹ رمضان ۱۰۲۰ هـ است. مؤلف وقایع و گفتگوهایی را که در مجالس شبانه جهانگیر در طی این

